

Gerbiamieji ūkininkai ir žemės ūkio bendrovių vadovai,

šiuo laišku norime atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad šie metai paženklinoti mirtinų ir sunkių nelaimingų atsitikimų proveržiu žemės ūkyje. Per dar tik įpusėjusius 2021 metus vien šios ekonominės veiklos sektoriuje jau žuvo 3 darbuotojai, 5 buvo sunkiai sužaloti (neskaitant eismo nelaimių).

Žemės ūkio veikla - tai ne tik javų, augalų, galvijų auginimas, tai veikla apimanti savo srityje ir žemės ūkio technikos naudojimą bei priežiūrą, statybos remonto darbus. Žemės ūkio įmonėse dažnai tenka dirbti aukštyje, kur yra galimybė nukristi, dirbti šuliniuose, kur galima apsinuodyti, dirbti su įrenginiais, kur yra galimybė būti sužalotam atvirų, besisukančių mechanizmų dalių, atlikti krovos darbus, kur galimas krovinių virtimas ar kritimas ir pan. Derliaus nuėmimo įkarštyje galimos nelaimės atliekant grūdų džiovinimo, sandėliavimo, transportavimo darbus. Juolab, kad beveik kiekvienais metais atliekant minėtus darbus įvyksta nelaimingi atsitikimai darbe.

2021 m. gegužės 28 d. ūkininkų dirbtuvėse (Vilkaviškio raj.) nekvalifikuotas ūkio darbininkas lipdamas vandens cisternos laipteliais nukrito iš 1,5 - 2 m aukščio ant betoninių dirbtuvių grindų ir sunkiai susižalojo galvą, vėliau nuo patirtų sužalojimų ligoninėje mirė.

2021 m. liepos 1 d. darbo vietoje buvo mirtinai traumotas ūkininko ūkio (Alytaus r.) pagalbinis darbininkas. Nukentėjusysis rastas suspausta galva tarp krautuvo rėmo ir kaušo kėlimo mechanizmo.

Liepos 9 d. ūkininko (Kelmės raj.) ūkyje darbuotojas žuvo įkritęs į neveikiantį pašaro dalytuvą.

Be to, šiais metais ūkio (Joniškio raj.) darbuotojas sunkiai susižalojo, šalindamas iš ūkio katilinės metalinį suodžių filtrą. Ūkininko (Šilutės raj.) kiaulių komplekse, išvežant konteinerius su kiaulių gaišenomis autokrautu, buvo sunkiai traumotas pagalbinis darbuotojas. Ūkio (Šakių raj.) gamybinėse patalpose darbininką prispaudė ir sunkiai sužalojo tuo metu pravažiuojantis, daržovėmis pakrautas automobilinis krautuvas. Ūkininko (Alytaus raj.) ūkio teritorijoje vykdant melioracijos darbus, apie 1,8 m gylio, 1,25 m pločio tranšėjoje klojant drenažo vamzdžius, atskilęs žemės sluoksnis užgriuvo ir sunkiai pakenkė tranšėjoje dirbusio darbuotojo sveikatai (iškasos šlaitai nebuvo nušlaituoti). Ūkininkės (Klaipėdos raj.) ūkio darbuotojams iškraunant gėles, vairuotojas, važiuodamas atbuline eiga, prispaudė darbuotoją prie rampos ir sunkiai jį traumavo.

Pateiktų įvykių darbe, įvykusių šiais metais, proveržio aprašymas akivaizdžiai liudija, kad vasaros darbymečiu, suintensyvėjus darbams, darbdaviai žemės ūkyje vis mažiau deda pastangų užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą. Dažniausi nelaimės sąlygojantys veiksniai ir priežastys kasmet kartojasi - kritimai iš aukščio, veikiantys įrenginiai, netinkamas rizikos vertinimas ir darbų organizavimas, nepakankama vidinė darbuotojų kontrolė.

Todėl primename – įstatymai nedviprasmiškai nurodo: darbdavys privalo sudaryti darbuotojams saugias ir sveikas sąlygas visais su darbu susijusiais aspektais (Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 25 straipsnis) bei numatyti prevencines priemones, kad darbuotojai būtų apsaugoti nuo profesinės rizikos arba ji būtų kiek įmanoma mažesnė.

Atkreipiame dėmesį į visų galimų, o ypač fizinių, rizikos veiksnių darbo vietoje įvertinimą, įgyvendinant atitinkamas prevencijos priemones. Tai – judančių, lekiančių daiktų, ruošinių, skeveldrų pavojai, daiktų, ruošinių, krovinių virtimas ir poslinkis, pagavimo, įtraukimo, traiškymo pavojai, susiję su neapsaugotomis judančiomis, besisukančiomis mechanizmų dalimis. Taip pat statinių konstrukcijų užgriuvimas, galimi sprogimo ir nudegimų pavojai, užpylimas gruntu, paskendimas biriose medžiagose, elektros srovė, pavojingos cheminės medžiagos bei žmogaus kritimas iš aukščio/į gylį.

Norėtusi tikėtis ir linkėti, kad pateikiama informacija bus tinkamai įvertinta, ir Jūs būtinai imsitės priemonių, kad tokios nelaimės nesikartotų.

Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio
darbo inspektoriaus pavaduotojas, atliekantis
Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio
darbo inspektoriaus funkcijas

Dalius Čeponas